

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 220. Quæ pœna exponentium Infantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

tionem ipso facto, privationem privilegii clericalis, inhabilitatem ad omnia officia & beneficia, tam simplicia quam curata, & privationem ipso facto habitorum, & si Clerici sunt, depositionem, degradationem, & traditionem curiae secularis. Et quidem poenas irregularitatis, excommunicationis, inhabilitatis ad beneficia obligare in foro conscientiae ante omnem Iudicis sententiam, etsi crimen sit occultum, astitit Reiffenst. num. 20. poena vero privationis beneficii prius habiti, quia executionem externam requirit, sententiam Iudicis saltem declaratoriam criminis exposcit; ut Idem. & poena degradationis & traditionis Curiae Sæculari locum non habet, quamdiu delictum est oc-

cultum. Quodque spectat excommunicationem, quæ vi Bullæ Sixti V. strictissimè reservata, ab ea vi Bullæ Gregor. absolvi potest Episcopus, & quilibet ab eo specialiter deputatus. Ab irregularitate vero ex specialitate ad beneficia & privatione beneficiorum dispensare nequit Episcopus. Reiffenst. num. 22. contra Sporer. l. c. n. 722. ad finem. non suffragante in hoc Episcopis Tridentino. sess. 24. de reformat. c. 6. cum ibi solum concedatur illis facultas dispensandi in irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus (excepto proveniente ex homicidio) non autem in aliis poenis statutis Lege Pontificia, dum delictum est publicum. ita Reiffenst. num. 24.

TITULUS XI.

De Infantibus & Languidis expositis.

Quest. 218. Quinam hic intelligantur per infantis & languidos expositos?

R Esp. Per infantis intelligitur proles recens nata vel septennio minor, quæ à parentibus vel ab aliis, ipsi scientibus, & non contradicentibus, vel postea ratum habentibus, exponitur & derelinquitur ad hoc, ut vel omni alimento & auxilio carens pereat, vel ab aliis alenda & educanda assumatur. Per languidos intelliguntur omnes, qui gravi & diuturnâ, præsertim perpetuâ & incurabili detinentur infirmitate, per quam ad labores, quæcunque negotia, res gerendas, & alimenta quærenda inhabiles sunt, cujuscunque sint ætatis. Barb. in c. unicum. h. t. num. 3. Arg. L. morbus. ff. de V. S. & ex illo Joan. c. 5. respondit ei languidus: hominem non habeo.

Quest. 219. An & quando peccent, aut non peccent, qui infantis exponunt?

1. R Esp. Primò: Gravissimè ordinariè peccant parentes exponendo filios, dum eos commode alere possunt, cum eos necare censeantur, ut dicitur L. necare. ff. de agnoscent. & alend. liber. & c. ult. dist. 87. idque non tantum, si fiat, ut pereant, quia talis expositio vero homicidio æquiparatur, Arg. cit. L. necare, junct. L. 2. C. h. t. sed etiam, si fiat, ut ab aliis educandi assumantur, C. unicum. h. t. cit. L. necare. L. 2. & 3. c. h. t. junct. Novell. 153. ubi expositio infantum universaliter vocatur crimen à sensu humano alienum, ex ea ratione, quod licet mortem prolis non intendant, videantur tamen, quantum in ipsis est, eam occidere, hoc ipso, quod alimentis destitutam periculo mortis exponant, ignari, num aliquis futurus, qui prolem, antequam moriatur, assumat & alat. Reiffenst. h. t. n. 4. juxta jura cit. & can. pasc. dist. 86. & can. fin. d. 87. His non obstantibus, quod expositio fiat ad declinandam infamiam, ad quam declinandam non tantum prolis, sed & propriam vitam periculo exponere licet. Arg. L. isti quidem. ff. quod metus caus. Nam licet ad declinandam propriam infamiam liceat, propriam vel alterius vitam contra injustum violatorem illius periculo exponere, non tamen illius, cujus occasione & intuitu, dum is innocens est, justa fama leditur, uti in præsentis casu, quia nemo injustè lædit matris illicitè imprægnatæ famam, sed ipsa unâ cum corpore famam & honorem suum prostituit, dum prolem naturaliter nascituram & inde orituram suam infamiam prævidere debuisset. Unde

non magis ad illam tuendam licebit innocentem infantem periculo vitæ exponere, quam liceat ad infamiam declinandam abortum animatum procurare, aut etiam infantem natum occidere, si ve propriis manibus, si ve subtractione alimentorum per dictam expositionem.

2. Resp. Secundò: Dantur nihilominus casus, in quibus infantum expositio vacat culpâ & poenâ, dum v. g. parentes ob summam egestatem aliâve justam causam alere non valentes prolem, eam exponant tali tempore & loco, ubi certum est, illam ab aliis assumendam & educandam, nullamque interea mortis periculum subituram, uti contingit in civitatibus & locis, ubi pro hujusmodi expositis specialiter erecta habentur Xenodochia aut Orphanotrophia. Barb. de off. & potest. Episc. allegat. § 1. num. 147. Gonz. in c. unicum. h. t. num. 10. in fine. Reiffenst. h. t. n. 6.

Quest. 220. Quæ poena exponentium infantis?

1. R Esp. Primò: Exponentes eos in loco deserto, aut tali loco vel modo, ut mortem eorum prudenter prævidere debuissent, etsi eam non intenderint, ipsaque mors sequatur, Jure Civili puniuntur ultimo supplicio Arg. cit. L. necare, Bartol. ibidem, & constit. crimin. Carolin. a. 132. & ibidem. Blumbacher. num. 1. citatus à Reiffenst. num. 7. Si tamen infans tali loco depositus (citra tamen intentionem mortis) repertus fuerit adhuc vivus, poenâ non quidem ultimi supplicii, sed aliâ quadam corporali afficiendus parens directè aut indirectè exponens, prout sumitur ex cit. constit. Carolin. l. c. & tradit Carpozov. in pract. crimin. p. 1. q. 10. num. 11. Idem dicens de exposito in via frequentata prætereuntium misericordie & charitati in circumstantiis carentibus periculo mortis, si nihilominus ibi mortuus reperitur. Item de exposito in via communi & publica, aut Ecclesia frequentata citra periculum mortis, etiam, si vivus repertus.

2. Resp. Secundò: Altera poena parentis infantem exponentis aut in expositionem consentientis, eandemve rati habentis est, quod ipso facto amittat patriam potestatem, nec nomen patris vel matris amplius retineat, nisi in quantum infanti favorabile est, ita ut hic semper alimenta à parentibus exponentibus petere possit, & iis succedere, non item hi vicissim ab eo. c. unicum. h. t. l. 2. § 4. c. eod. ex ea ratione, quod parens censeatur habere illum

illum pro derelicto. *L. fin. ff. pro derelicto.* Idem de servis languidis, dum his expositis, cujuscunque sint ætatis, impie alimenta negantur. Ita ut & hi ipso facto in libertatem & ingenuitatem asserti sui juris efficiantur, nec amplius à Domino dici possint sui, *cit. c. unic. h. t. l. Gl. ibidem. v. languidis.* Porro dicta constitutio de parentibus negantibus alimenta filiis (intellige de cætero in infantia non expositis) intelligenda, non de filiis etiam valentibus & sanis, sed solum de languentibus & infirmis cujuscunque ætatis, quia gravius delictum est negare iis languidis quam sanis alimentum, adeoque pœna ab uno delicto ad levius aliud extendenda non est, & pœnæ mixtius interpretanda. *Pirh. in c. unic. h. t. n. 3. citans Abb. ibidem. num. 2. Azor. p. 2. l. 2. c. 26. q. 1.*

Quest. 221. A quo alimentandi & educandi infantes expositi, quorum parentes ignorantur? & quid juris aut operis accrescat ex Obligatione vel Charitate expositum assumptibus & educantibus?

Resp. ad Primum: Si in loco, ubi repertus expositus, existant Hospitalia vel Orphanotrophia pro hujusmodi expositis specialiter erecta, in iis recipi, eorumque rebus ali & educari debent, usque dum idonei ad panem lucrandum evadant. Ubi verò talia loca non existant, nullisque de populo gratis infantem talem educandum suscipere vult, Ecclesia aut Rector illius, vel si ea ad id sufficientes redditus non habet, communitas, in qua expositi reperiuntur, eos alimentare & educare debet; cum redditus Ecclesiastici sint patrimonium Christi & pauperum, Rectores Ecclesiarum tali exposito pauperulo aliis mediis destituto præ aliis de dictis redditibus succurrere tenentur; ita *Abb. in c. unic. h. t. num. 3. Barb. ibidem. num. 4. Surdus de alim. tit. 1. q. 9. Reiffent. h. t. num. 12.* cum communi. Communitatem quoque deficientibus redditibus Ecclesiæ ad hoc teneri, patet ex eo, quod omnes & singuli in extrema necessitate constituto teneantur succurrere, adeoque & proportionaliter singula communitatis membra, quin & si communitas id negligat, quilibet adhuc in solidum subvenire tenetur, pro ut Theologi. Porro susceptionem & alimentationem infantis expositi subit locus, in quo constat eum natum & baptizatum, si is est Originarius & Domiciliarius, in quo parentes stabilem Sedem habuerunt, proinde illic infantem remitti posse existimat *Zypæus consult. can. ad h. t. num. 7. apud Wiestn. h. t. num. 7.* Si verò locus ille non est originarius, sed proles ex matre vagabunda illac transeunte nata & baptizata, veriùs existimat *Wiestn. num. 8.* ad illum locum non remittendam prolem, sed in loco expositionis alendam. Vide eundem de hoc pluribus.

2. Resp. ad Secundum, qui infantem vel languidum suscipit, aut sustentat, nihil propterea juris in ejus personam acquirit. *Gonz. in cit. c. unicum. n. 8. Tholosan. L. 11. Syntag. c. 13. n. 3. Wiestn. h. t. num. 5.* juxta clarum textum *cit. c. unic. L. Sancimus. c. eod. L. nemini. de Episcop. aud. & ex ea ratione, ne infans innocens alienam impietatem forte amittat libertatem. AA. iidem.* Id tamen juris acquirit suspiciens & educans expositum, ut eidem (exclusis etiam Fisco, parentibus, consanguineis tanquam indignis) ab intestato succedat, si absque descendens decedens bona temporalia reliquit quandoque expositus, *Surdus de alim. tit. 16. q.*

18. num. 19. & quem pro hoc citat Reiffent. n. 18. Engel. h. t. num. 4. Arg. Novell. 115. c. 3.

3. Resp. ad Tertium: Sed neque gravanda sunt refusione expensarum factarum in alimentationem expositi Xenodochia, Orphanotrophia similiæque loca misericordiæ & pietatis causâ in hunc finem exstructa & fundata. *Azor. p. 2. Instit. mor. L. 2. c. 26. q. 1. Pirh. h. t. n. 2.* Idque etiam istiusmodi ibidem sustentati ad statum divitem postmodum devenerint, non secus ac si, quibus, dum egerent, datâ elemosynâ, illam facti divites non tenentur refundere, quia sustentatio illa fuit opus misericordiæ illis tum egentibus absolute impensum. Quod si tamen loca talia cum ea restitutione & intentione fundata, ut non nisi re ipsâ tunc egentes v.g. deficientibus eorum parentibus, aliisque ad hoc obligatis ibidem alerentur, tenebuntur parentes expensas factas ad eos alendos compensare. *Pirh. l. c.* Sic quoque Ecclesia ejusque Rector aliique ad eos alendos obligati expensas repetere non possunt. *Pirh. l. c. Arg. c. Sacrorum. 12. q. 2.* Quin &, si infanti exposito alimenta supeditata ab aliquo consanguinitate ipsi conjuncto, etsi iis ad hoc strictè non obligetur, de quo tamen verisimiliter præsumitur, præstita fuisse pietatis causâ, repeti ea ab illo non possunt, nisi ab initio protestatus fuerit se ea repetiturum. Si verò extraneus ea præstitit, etiam si protestatus desuper ab initio non fuerit, expensas repetere potest. *Gratian. desup. for. c. 267. n. 41. Barb. in c. unic. h. t. n. 8. Pirh. l. c. Reiffent. h. t. n. 16. Arg. L. 1. c. h. t. & L. patrem. C. de nuptiis.* Et ex ea ratione, quod licet talis actum misericordiæ erga expositum exercere intenderit, non tamen præsumitur nefario patri exponenti filium velle præstare beneficium educando in ejus gratiam filium, quamvis etiam contrarium præsumi possit ex circumstantiis & conjecturis, saltem extraneum non voluisse expensas factas refundi sibi, ut si dives, liberalis, & pius sit, *Pirh. l. c. Reiffent. n. 17.*

Quest. 222. Utrum infantes expositi, quorum parentes non agnoscantur, habendi sint pro legitimis?

Resp. In hoc non convenire AA. Habendos pro illegitimis, censent *Covat. in Clem. si furiosus. p. 1. pr. n. 9. Garc. de benef. p. 7. c. 2. à n. 9. Suar. de cens. d. 50. f. 4. num. 4. Valq. 1. 2. d. 66. c. 8. num. 48.* ex ea ratione, tum quod præsumptione fieri debeat ex his, quæ frequentius contingunt, expositi autem frequentius sunt illegitimi, cum etiam, ut *Garc.* ex centum expositis plures quam nonaginta ex illicito concubitu procreati. Tum quod nuptiæ consistant in facto, ac proinde nuptias prolemque natam ex his, non præsumendum, sed probandum asserenti. Ad hæc, qui certum patrem denominare nequeunt (uti nequeant expositi) sputii dicuntur. *L. vulgo concepti. ff. de statu homin.* Econtra æquius & juris principiis conformius contrarium sentiunt, *Salaf. 1. 2. tr. 8. d. unic. f. 14. num. 246. Palast. de nobis & spur. t. 63. n. 3. & 7. Menoch. de presump. L. 6. q. 54. num. 20. Gratian. l. c. c. 35. à num. 31. Pont. de matrim. L. 11. c. 6. num. 4. Barb. h. t. num. 3. Gonza. ibid. num. 8. Castrop. tr. 13. d. 4. p. 1. §. 1. n. 9. Wiestn. h. t. num. 10. Reiffent. num. 20.* Ex ea ratione quod quandoque legitimi exponantur, ut patet in Moysè, & yro, Paride, quibus ne præjudicium fiat, omnibus à Jure conceditur. *Castrop. l. c.* Sed neque præsumendi illegitimi, esto, expositos frequen-

tius